WSTĘPNE BADANIA NAD GRZYBAMI WYŻSZYMI
PUSZCZY BUKOWEJ POD SZCZECINEM

*Preliminary investigations of higher Fungi in the Beech
Forest near Szczecin*

Maria Lisiewska

Poniższa notatka zawiera wyniki obserwacji nad grzybami wyższymi, głównie z klasy *Basidiomycetes*, rzędu *Agaricales*, zebranych podczas kilkudniowych wycieczek do Puszczy Bukowej pod Szczecinem w drugiej połowie czerwca i we wrześniu 1958 roku.

Puszcza Bukowa to rozległy kompleks lasów bukowych należących do nadleśnictwa Rozdoły. Rozciągają się one na prawym brzegu Odry w okolicy Szczecina na powierzchni około 7800 ha. Północno-zachodnia część Puszczy Bukowej od strony Klucza, Podjuch i Zdrojów należy do Wielkiego Szczecina.

Puszcza Bukowa odznacza się bardzo urozmaiconą rzeźbą terenu. Pasma wzniesień morenowych ciągnące się w kierunku południowo-wschodnim na przestrzeni około 16 km dochodzi miejscami do 147 m n.p.m. Na kredowym porwaku zalegają tu utwory trzeciorzędowe w postaci ilów oligoceńskich, piasków i mułów miocenijskich, a na nich różnorodne utwory morenowe. Wał moreny czołowej powstały na skutek wypiętrzenia i akumulacji materiału lodowcowego przemieszanego ze starszymi utworami, porożcinany został mnóstwem dość głębokich wąwozów, których dnem płynie szereg potoków. Stoki wyniesień obfitują w wywierzyska, powodujące miejscami zabagnienie niżej położonych partii terenu. Zbiorniki wód stojących skupiają się przede wszystkim w południowej części Puszczy Bukowej. Gleby badanego terenu zróżnicowane są w dużym stopniu. Występują tu gleby typu bagiennego, czarnych ziem, gleby brunatne i bielcowe. Również skład mechaniczny gleb wykazuje ogromne zróżnicowanie. Wyróżniono tu piaski, gliny i iły, często o znacznej przymieszce frakcji pylastej (F. Celiński 1959). Klimat Puszczy Bukowej posiada dużo cech klimatu atlantyckiego, charakteryzuje się mianowicie niewielkimi wahaniami średnich i skrajnych temperatur rocznych, dużą ilością opadów (ponad 600 mm rocznie) i sto-

sunkowo małym niedosytem wilgotności powietrza w okresie wegetacyjnym. Przeważają tu wiatry zachodnie przemieszczające masy wilgotnego powietrza (F. Celiński 1959).

Szata roślinna Puszczy Bukowej wykazuje duże zróżnicowanie spowodowane różnorodnością siedlisk. Największą powierzchnię terenu zajmują zbiorowiska leśne, przy czym panującym typem lasu w Puszczy Bukowej są buczyny, w obrębie których F. Celiński (1959) wyróżnił szereg jednostek fitosocjologicznych. Celem trwałego zabezpieczenia najbardziej typowych zbiorowisk leśnych utworzono kilka rezerwatów w różnych częściach Puszczy Bukowej (F. Celiński 1955).

Mapka Puszczy Bukowej pod Szczecinem

Objaśnienie znaków: 1 — granice drzewostanów puszczy; 2 — badane rezerваты: I — Źródłiskowa Buczyna nad jeziorem Glinno, II — Kołowskie Parowy, III — Buczynowe Wąwozy, IV Bukowe Zdroje; 3 — stanowiska obserwacji mikologicznych

Map of the Beech Forest near Szczecin

Sings: 1 — boundaries if the forest, 2 — investigated reservations, 3 — places of mycological observations

Badania nad grzybami wyższymi wykonywano w czterech rezerwach Puszczy Bukowej (por. mapka), w płatach najbardziej typowych dla danego zespołu na różnych stanowiskach (np. szczyt wysoczyzny, zbocze, obniżenie terenu). Wymieniając gatunki grzybów uszeregowano je według ilości poszczególnych owocników w danym płacie i rodzaju substratu.

REZERWAT ŹRÓDLISKOWA BUCZYNA NAD JEZIOREM GLINNO

Wschodnią partię rezerwatu zajmuje głównie zespół buczyny pomorskiej — *Fagetum boreoatlanticum* Tx. 1937, podzespół z *Melica uniflora*. Gleba w badanym płacie jest dość żyzna, poziom próchniczny o miąższości około 50 cm wykazuje trwałą gruzelkowatą strukturę. Wartość pH waha się w granicach od 5,0—6,0. Warstwę drzew oraz warstwę podszycia stanowi tu *Fagus silvatica*, którego zwarcie koron wynosi od 80—90%. W skład warstwy podszycia wchodzi miejscami również *Acer pseudoplatanus* i *Fraxinus excelsior*. W runie występują głównie takie gatunki, jak: *Melica uniflora*, *Asperula odorata*, *Deschampsia caespitosa*, *Milium effusum*, *Poa nemoralis*, *Galeobdolon luteum* i inne.

Dość silne ocienienie oraz duża wilgotność podłoża i powietrza stwarzają dogodne warunki dla rozwoju mikoflory. Z grzybów naziemnych w omawianym zespole leśnym nierzadko można było znaleźć owocniki *Russula cyanoxantha* Schff. ex Fr., *Amanita gemmata* (Fr.) Gill., *A. spissa* (Fr.) Quél. i *Agaricus silvicola* (Vitt.) Sacc. W pobliżu drogi na ziemi, w miejscu bardziej wilgotnym, wśród opadłych liści buka zebrałam dwa okazy *Coprinus picaceus* (Bull.) Fr. i *Bolbitius vitellinus* (Pers.) Fr. Wśród mchów nielicznie owocowała *Mycena fibula* (Bull. ex Fr.) Sing i *Rhodophyllus* sp. Na zboczu ze zwaną ściółką w niewielu egzemplarzach wystąpiła *Oudemansiella radicata* (Relh. ex Fr.) Bours. i jeden młody owocnik *Boletus luridus* Fr. Na opadłych gałązkach i liściach bukowych znaleźć można było nieliczne owocniki *Collybia pseudo-radicata* Møller & Lange, *Mycena filopes* (Bull. ex Fr.) Quél., *Marasmius rotula* (Scop. ex Fr.) Fr., *Polyporellus varius* (Fr.) Karsten i *Leucopercus brumalis* (Pers.) Quél. U podstawy pniaka bukowego rósł kępkowo *Coprinus micaceus* (Bull. ex Fr.) Fr. Bardzo nielicznie na próchniejącym drewnie owocował *Marasmius alliaceus* (Jacq. ex Fr.) Fr. i *Pluteus nanus* (Pers. ex Fr.) Quél. var. *lutescens* Fr.

W zachodniej części rezerwatu na wysoczyźnie morenowej występuje podzespół typowy buczyny pomorskiej, natomiast na zboczach obfitujących w wywierzyska i u podnóża wzniesień panuje źródliskowy podzespół buczyny pomorskiej (F. Celiński 1955). Wykształciły się tu czarne ziemie o poziomie próchnicznym dochodzącym często do 60 cm. Woda spływająca z wywierzysk, bogata w związki wapienne i żelazowe, nawadnia margliste gleby obniżonej części terenu. Zawartość CaCO_3 w glebie jest na ogół duża, odczyn powierzchniowej warstwy gleby wynosi około 8 pH. Drzewostan bukowy rosnący na takim siedlisku jest zwarty i cienisty. W runie najliczniej występuje *Mercurialis perennis*, a także m. in. *Asperula odorata*, *Galeobdolon luteum*, *Viola silvestris*,

Veronica montana oraz pojedynczo niektóre gatunki storczyków (*Cephalanthera alba*, *C. rubra*, *Neottia nidus-avis*, *Epipactis latifolia*).

Grzyby kapeluszowe rozwijają się w tej partii terenu rezerwatu stosunkowo najobficiej.

Na zboczach wysoczyzny w pobliżu wywierzyska rosły na ziemi pojedynczo: **Oudemansiella radicata* (Relh. ex Fr.), Bours., *Russula cyanoxantha* Schff. ex Fr., *Lepiota pseudofelina* Lge, *L. seminuda* (Lasch) Gall., *Psathyra gracilis* var. *corrugis* (Pers.) Lange, **Laccaria amethystina* (Bolt. ex Fr.) Berk & Br., **Lachnea hemisphaerica* (Wigg.) Rehm i kepkowo *Coprinus* sp. Na opadłych, częściowo próchniejących gałęziach buka pojawił się dość licznie *Crepidotus Lundellii* Pilát, rzadziej *Marasmius alliaceus* (Jacq. ex Fr.) Fr., *M. rotula* (Scop. ex Fr.) Fr. i *Polyporellus varius* (Fr.) Karsten. Bardzo rzadko na rozkładających się liściach buka spotkać można było drobne owocniki **Mycena vitilis* (Fr.) Quél.

Nieco inne gatunki spotyka się u podnóża wysoczyzny na glebie o dużej zawartości CaCO_3 , a mianowicie: dość licznie **Hygrophorus eburneus* (Bull.) Fr., *Amanita vaginata* (Bull. ex Fr.) Quél., *Russula fellea* Fr., **Mycena pura* (Pers. ex Fr.) Quél., **Laccaria laccata* (Scop. ex Fr.) Bk. & Br., pojedynczo kilka gatunków rodzaju *Inocybe*, jak: **Inocybe geophylla* (Sow. ex Fr.) Quél. var. *violacea* Pat., *I. umbrina* Bres., *I. incarnata* Bres., *I. scabra* (O. F. Müll.) Fr., *I. gausapata* Kühn., *I. fastigiata* (Schff. ex Fr.) Quél. Na opadłych gałązkach bukowych znalazłam kilka okazów *Marasmius lupuletorum* (Weinm.) Fr., *M. rotula* (Scop. ex Fr.), *Crepidotus Lundellii* Pilát i *Collybia pseudoradicata* Möller & Lange, a na spróchniałym drewnie *Oudemansiella platyphylla* (Pers. ex Fr.) Mos. i *Marasmius alliaceus* (Jacq. ex Fr.) Fr. Na opadłych liściach owocowały nielicznie **Mycena vitilis* (Fr.) Quél. i *Marasmius Bulliardii* Quél.

Na szczycie wysoczyzny w miejscach mniej ocienionych, na nieco suchszej glebie rósł gromadnie *Craterellus cornucopioides* Fr. ex L., zaś pojedynczo *Russula cyanoxantha* Schff. ex Fr., *R. fellea* Fr., **Tricholoma sulphureum* (Bull. ex Fr.) Quél., **Laccaria amethystina* (Bolt. ex Fr.), Berk. & Br., **Amanita citrina* (Schaeff.) Gray i **Mycena pura* (Pers. ex Fr.) Quél. Kilka gatunków stwierdzono na opadłych liściach buka, a mianowicie *Collybia dryophila* (Bull. ex Fr.) Quél., *C. peronata* (Bolt. ex Fr.) Sing., *Marasmius splachnoides* Fr., *Mycena sanguinolenta* (A. & S. ex Fr.) Quél., **M. vitilis* (Fr.) Quél., *Psathyra gracilis* Fr. Na pniaku buka kepkowo rosła *Mycena haematopoda* (Pers. ex Fr.) Quél.

REZERWAT KOŁOWSKIE PAROWY

Rezerwat odznacza się urozmaiconą rzeźbą terenu. Wzniesienia sięgające do 140 m n.p.m. poprzecinane są głębokimi parowami. Podobnie jak w poprzednim rezerwacie, zbocza posiadają liczne wywierzyska zasilające w wodę strumienie płynące dnem parowów. Szczyty i wyższe partie zboczy porasta zespół *Fagetum boreoatlanticum* Tx. 1937, podzespół z *Festuca silvatica*. Zbocza parowów zajmuje podzespół typowy, a miejscami natrafić można na płaty pozbawione runa. Na takich nagich zboczach grzyby rosną niezbyt licznie. Wśród resztek próchniejącego drewna na ściółce liściastej znalazłam kilka egzemplarzy *Marasmius alliaceus* (Jacq. ex Fr.) Fr., *Collybia dryophila* (Bull. ex Fr.) Quél., *Oudemansiella platyphylla* (Pers. ex Fr.) Mos., *Rozites caperata* (Pers. ex Fr.) Karsten, *Amanita citrina* (Schaeff.) Gray, *Russula fellea* Fr., *Mycena pura* (Pers. ex Fr.) Quél. i *Lycoperdon perlatum* Pers. Nielicznie na gałęzkach przysypanych ziemią rosła *Mycena filopes* (Bull. ex Fr.) Quél.

Na zboczu pokrytym roślinnością charakterystyczną dla podzespołu typowego buczyny pomorskiej wśród runa zebrałam kilka owocników *Collybia dryophila* (Bull. ex Fr.) Quél., *Russula fellea* Fr., *Amanita citrina* (Schaeff.) Gray, *Mycena pura* (Pers. ex Fr.) Quél. *Tricholoma* sp. i *Lycoperdon perlatum* Pers. Na próchniejących gałęziach pojawiły się owocniki *Marasmius alliaceus* (Jacq. ex Fr.) Fr., *Mycena filopes* (Bull. ex Fr.) Quél., *M. galopoda* (Pers. ex Fr.) Quél., *Hydrocybe* sp., *Polyporellus varius* (Fr.) Karsten.

Na dnie parowu w pobliżu strumienia, na bardzo wilgotnej próchnicznej glebie o pH około 8, występuje źródłiskowy podzespół buczyny pomorskiej. Grzybów naziemnych rosło tu niewiele, a mianowicie: kępkowo *Lyophyllum connatum* (Schum. ex Fr.) Sing., pojedynczo *Inocybe geophylla* (Sow. ex Fr.) Quél., *Lepiota pseudofelina* Lge, *Galera tenera* Fr. f. *minor*, *Clitocybe odora* (Bull. ex Fr.) Quél. i na poczwarcie zagrzebanej w ściółce — *Cordyceps militaris* (L.) Winter. Na próchniejących gałęziach pojawiły się dość licznie owocniki: *Marasmius alliaceus* (Jacq. ex Fr.) Fr., *M. rotula* (Scop. ex Fr.) Fr., *Mycena crocata* (Schröd. ex Fr.) Quél., nielicznie *Mycena filopes* (Bull. ex Fr.) Quél. i *Lachnea scutellata* (L.) Rehm., a na pniaku *Pluteus cervinus* (Schaeff. ex Secr.) Fr.

REZERWAT BUCZYNOWE WĄWOZY

Pagórkowaty teren moreny czołowej pocięty licznymi wąwozami porasta podzespół z *Festuca silvatica*. Zwarcie koron w tej buczynie wy-

nosi 70—80% (F. Celiński 1955). Podszycie jest znikome, natomiast bujnie rozwija się runo, w skład którego wchodzi przede wszystkim: *Festuca silvatica*, *Dentaria bulbifera*, *Galeobdolon luteum*, *Asperula odorata* i inne.

Na ziemi wśród gnijących liści pojawił się licznie w jednym płacie **Lactarius vellereus* Fr. tworząc „czarcie kręgi”, pojedynczo natomiast owocowały: **Xerocomus subtomentosus* (L. ex Fr.) Quél., **Boletus edulis* Bull. ex Fr., *Tricholoma columbetta* (Fr.) Quél., *Phlegmacium bolare* (Pers.) Fr. oraz kilka gatunków spotykanych w omawianych rezerwatach, jak *Lepiota pseudofelina* Lge, **Oudemansiella radicata* (Relh. ex Fr.) Bours., *Collybia peronata* (Bolt. ex Fr.) Sing. **Laccaria amethystina* (Bolt. ex Fr.) Berk. & Br., **Lycoperdon perlatum* Pers. i *Scleroderma vulgare* (Horn.) Fr. Przy drodze na ziemi wystąpiła *Aleuria aurantia* (Mühler) Rehm. W zaroślach na pograniczu płatów łągu olchowego znalazłam kilka owocników **Phallus impudicus* (L.) Pers.

REZERWAT BUKOWE ZDROJE

Zachodnią partię rezerwatu od strony Podjuch porasta podzespół typowy buczyny pomorskiej, przy czym na wysoczyźnie, na glebach zwiększonych wykształciły się płaty z *Festuca silvatica*.

Z grzybów naziemnych znalazłam tu nieliczne owocniki **Oudemansiella radicata* (Relh. ex Fr.) Bours., **Inocybe geophylla* (Sow. ex Fr.) Quél., *I. auricoma* (Batsch) Fr. (na ziemi i na bukwie), kilka egzemplarzy **Hygrophorus eburneus* (Bull.) Fr., *Lactarius blennius* Fr., *L. piperratus* (Scop.) Fr., *Russula cyanoxantha* Schff. ex Fr., *R. olivacea* Schff., **Laccaria laccata* (Scop. ex Fr.) Bk. & Br., **Amanita citrina* (Schff.) Gray, **A. rubescens* (Pers. ex Fr.) Gray, **Lycoperdon perlatum* Pers., jeden stary owocnik *Clitocybe odora* (Bull. ex Fr.) Quél., jeden nadjedzony przez ślimaki *Boletus erythropus* Fr. oraz kilka **Boletus edulis* Bull. ex Fr. Na liściach buka i na uschniętych żdźbłach traw znalazłam kilkanaście egzemplarzy *Marasmius ramealis* (Bull. ex Fr.) Fr. Na ściółce liściastej owocowała również *Collybia peronata* (Bolt. ex Fr.) Sing., a na drobnych gałązkach rósł *Marasmius rotula* (Scop. ex Fr.) Fr. Gdziekolwiek próchniejące pniaki porastała **Naematoloma sublateritium* (Fr.) Karst., a u podstawy jednego z pniaków znalazłam młody okaz *Collybia fusipes* (Bull. ex Fr.) Quél. Cztery owocniki *Pleurotus corticatus* Fr. przrastały do pnia żywego buka. Nielicznie na zmurzonym drewnie rósł *Marasmius alliaceus* (Jacq. ex Fr.) Fr.

Odsłonięte, strome zbocza wysoczyzny o bardzo skąpym runie i miejscami wywianej ściółce pozbawione były grzybów kapeluszowych.

Odminną mikoflorą charakteryzują się niektóre zbocza porośnięte przez zespół kwaśnej dąbrowy — *Periclymeno-Quercetum* (Hartmann 1934) Preising et Knapp 1934. Warstwę drzew stanowi tu *Quercus sessilis*, a *Fagus silvatica* tworzy podszycie lub niższą warstwę. Skład florystyczny runa świadczy o daleko posuniętym procesie bielicowania siedliska, wartość pH waha się od 3,5 — 5,0 (F. Celiński. 1955). Najczęściej występuje tu *Lathyrus montanus*, *Veronica officinalis*, *Calamagrostis arundinacea* i niektóre gatunki *Hieracium*. Wysoki stopień pokrycia uzyskują tutaj mchy, tworzące zwartą przyziemną warstwę złożoną głównie z takich gatunków, jak: *Polytrichum attenuatum*, *Mnium hornum*, *Dicranum scoparium*, *Leucobryum glaucum*.

W miejscach bardziej świetlistych, wśród gęstego kobierca mchów znalazłam kilkanaście gatunków grzybów wyższych. Pojedynczo, ale dość licznie na całym płacie wystąpiła *Dermocybe cinnamomea* (Fr.) Ricken, mniej licznie *Dermocybe cinnamomeo-lutescens* (Hry.), *Cystoderma amiantinum* (Scop. ex Fr.) Fay., *Russula emetica* Fr. var. *fagicola*, *Lactarius pallidus* (Pers.) Fr., *Hydrocybe* sp., młode owocniki *Cantharellus cinereus* (Pers.) Fr., *C. tubaeformis* (Bull.) Fr., *C. cibarius* Fr., dalej drobne, krzaczkowate owocniki *Clavulina cristata* (Fr.) Schroet. i *Ramaria* sp. oraz kilka okazów *Leotia gelatinosa* Hill. W jednym miejscu pojawił się *Cordyceps ophioglossoides* (Ehrenb.) Winter. Znalazłam tu również niektóre gatunki spotykane w lasach bukowych omawianych rezerwatów, a mianowicie: **Oudemansiella radicata*, *Russula cyanoxantha*, **Amanita citrina*, **Laccaria amethystina*, *Mycena galopoda*, *M. sanguinolenta*, **Tricholoma sulphureum* i **Boletus edulis*. Na pniakach rósł pojedynczo **Pluteus cervinus* (Schaeff. ex Secr.) Fr. i kępkowo **Naematoloma fasciculare* (Huds., ex Fr.) Karst., a na spróchniałym drewnie pojawiło się kilkanaście owocników *Crucibulum vulgare* Tul.

W literaturze mikologicznej nie znalazłam dokładniejszego opracowania grzybów kapeluszkowych badanego terenu. Wymienić mogę jedynie dwie niewielkie publikacje na temat grzybów wyższych okolic Szczecina, w których uwzględniono częściowo również Puszcę Bukową.

R. Schulz (1913) podaje 84 gatunki grzybów wyższych przeważnie z rodziny *Polyporaceae* i *Agaricaceae*, zebranych w Puszczy Bukowej, głównie w okolicach Podjuch w okresie od 28.IX. do 5.X.1910 roku. Badania moje prowadzone w rezerwach Puszczy Bukowej potwierdzają występowanie 20 gatunków spośród wymienionych przez R. Schulza, oznaczonych w tekście*.

Drugą publikacją jest zestawienie gatunków rodzaju *Tricholoma* z okolic Szczecina w opracowaniu E. Holzfussa i J. Kusserowa (1940). Powyżsi autorzy opisują 47 gatunków grzybów, w czym tylko

8 z Puszczy Bukowej, a mianowicie: *Tricholoma albobrunneum* Pers., *T. ramentaceum* Bull., *T. tigrinum* Schff., *T. imbricatum* Fr., *T. acerbum* Bull., *T. album* Schff., *T. excisum* Fr. i *T. connatum* Schum. Z wymienionych ośmiu gatunków jedynie *Tricholoma connatum* [= *Lyophyllum connatum* (Schum. ex Fr.) Sing.] znalazłam w Puszczy Bukowej. Zebrałam natomiast gatunki notowane przez E. Holzfussa i J. Kusserowa z innych stanowisk, np. *Tricholoma columbetta* Fr. i *T. sulphureum* Bull.

Ogółem na badanych stanowiskach znalazłam około 100 gatunków grzybów wyższych, przy czym 95% należy do klasy *Basidiomycetes*, głównie rzędu *Agaricales*, a nieliczne do wyższych workowców (*Ascomycetes*).

Uwagi i wnioski można ująć następująco:

Puszcza Bukowa jest lasem zagospodarowanym, raczej nie spotyka się tu powalonych pni i mało jest próchniejącego drewna, stąd przeważają grzyby rosnące na ziemi, względnie na opadłych liściach i mniejszych gałęziach bukowych.

Do najczęściej spotykanych gatunków w większości płatów badanych rezerwatów należą:

<i>Oudemansiella radicata</i>	<i>Marasmius rotula</i>
<i>Marasmius alliaceus</i>	<i>Laccaria laccata</i>
<i>Russula cyanoxantha</i>	<i>Mycena pura</i>
<i>Collybia peronata</i>	<i>Lycoperdon perlatum</i>
<i>Amanita citrina</i>	

Z rzadszych gatunków znalezionych na terenie Puszczy Bukowej wymienić mogą następujące:

<i>Amanita gemmata</i>	<i>Inocybe incarnata</i>
<i>Collybia pseudo-radicata</i>	<i>Inocybe scabra</i>
<i>Crepidotus Lundellii</i>	<i>Marasmius Bulliardii</i>
<i>Inocybe gausapata</i>	<i>Tricholoma columbetta</i>

Zespół *Periclymeno-Quercetum* wykazuje różnice pod względem mikoflory w stosunku do zespołu *Fagetum boreoatlanticum*. Obok bowiem gatunków spotykanych w buczynach, jak np. *Oudemansiella radicata*, *Russula cyanoxantha*, *Lactarius pallidus* i inne, w kwaśnej dąbrowie na glebie bielcowej znaleziono gatunki rosnące w lasach iglastych, szczególnie wśród mchów, jak np. *Dermocybe cinnamomea*, *Cystoderma amiantinum*, *Cantharellus tubaeformis*. Odgrywają tu zapewne rolę czynniki glebowe i świetlne różne w porównywanych zespołach.

Wilgotny fitoklimat, jaki wytwarza źródłiskowy podzespół buczyny pomorskiej, jak również bogata, żyzna gleba o grubej warstwie próchnicy, sprzyjają rozwojowi grzybów, które występują tu najliczniej. Rośnie tutaj m. in. *Lyophyllum connatum*, gatunek wilgotnych stanowisk.

Na stromych, odsłoniętych zboczach, szczególnie wystawionych na działalność wiatru, gdzie runo jest bardzo ubogie i nie ma mchów, brak grzybów kapeluszowych.

Okres wegetacyjny 1958 roku był na ogół ubogi w grzyby, poza tym, jak wynika z rozkładu opadów w poszczególnych miesiącach (F. Celiński 1959), wrzesień (okres badań) należy do suchszych miesięcy. Maksymalna ilość opadów przypada w badanym terenie na lipiec.

Powyższe obserwacje prowadzone były głównie w celu zorientowania się w składzie jakościowym i stosunkach ilościowych grzybów wyższych najbardziej interesujących pod względem florystycznym i fitosocjologicznym partii Puszczy Bukowej pod Szczecinem. Należy przypuszczać, że obserwacje prowadzone systematycznie w ciągu paru okresów wegetacyjnych na stałych powierzchniach w szeregu płatach dadzą niewątpliwie ciekawe rezultaty.

Pragnę serdecznie podziękować doc. dr A. Skirgiełło za cenne rady i wskazówki oraz za przejrzenie niektórych oznaczeń grzybów. Dr. F. Celińskiemu dziękuję za informacje i udostępnienie materiałów dotyczących Puszczy Bukowej.

Z Zakładu Systematyki i Geografii Roślin

Uniwersytetu im. A. Mickiewicza

w Poznaniu

(Kierownik Prof. dr. Z. Czubiński)

SUMMARY

Investigations of higher Fungi were made in four reservations of the Beech Forest near Szczecin in the second part of June and during September 1958.

Observations have been carried out in the most typical patches of associations, which appear in these reservations, namely:

Fagetum boreoatlanticum Tx. 1937, typical subassociation,

„ „ „ subass. with *Melica uniflora*,

„ „ „ subass. with *Festuca silvatica*,

„ „ „ spring subassociation,

Periclymeno-Quercetum (Hartmann 1934) Preising et Knapp 1934.

About 100 species of higher Fungi (95% *Basidiomycetes*, chiefly *Agaricales* and in small numbers higher *Ascomycetes*) have been collected in all investigated places.

The most frequent species in the greater part of the investigated reservations are:

<i>Oudemansiella radicata</i>	<i>Marasmius rotula</i>
<i>Marasmius alliaceus</i>	<i>Laccaria laccata</i>
<i>Russula cyanoxantha</i>	<i>Mycena pura</i>
<i>Collybia peronata</i>	<i>Lycoperdon perlatum</i>
<i>Amanita citrina</i>	

The following rather rare species collected in the Beech Forest are:

<i>Amanita gemmata</i>	<i>Inocybe incarnata</i>
<i>Collybia pseudo-radicata</i>	<i>Inocybe scabra</i>
<i>Crepidotus Lundellii</i>	<i>Marasmius Bulliardii</i>
<i>Inocybe gausapata</i>	<i>Tricholoma columbetta</i>

The association *Periclymeno-Quercetum* differs with regard to Mycoflora from the association *Fagetum boreoatlanticum*.

The Fungi have grown most numerously in the shadowy spring subassociation on a moist, fertile soil.

Open, steep slopes, which are particularly exposed to wind, have shown a lack of higher Fungi almost entirely.

LITERATURA

- Celiński F., 1953, W obronie Puszczy Bukowej pod Szczecinem, *Chrońmy Przyrodę Ojczystą*, 9 (2): 25—34.
- Celiński F., 1955, Projektowane rezerваты leśne w Puszczy Bukowej pod Szczecinem, *Chrońmy Przyrodę Ojczystą*, 11 (4): 3—15.
- Celiński F., 1959, Zespoły leśne Puszczy Bukowej pod Szczecinem (maszynopis).
- Corner E.J.H., 1950, A monograph of *Clavaria* and allied genera, London.
- Friedrich K., 1940, Untersuchungen zur Ökologie der höheren Pilze. Pflanzenforschung, 22. Jena.
- Holzfuss E., Kusserow J., 1940. Die Pilzgattung der Ritterlinge, *Tricholoma*, in der Umgebung Stettins. *Dohrniana* 19: 56—62, Stettin.
- Kursanow L. I., Naumow N. A. i in., 1954, Griby. Opređielitel nizsich rastienij, 3, Moskwa.
- Kühner R., Romagnesi H., 1953, Flore analytique des champignons supérieurs.
- Lange J. E., 1935—1940, Flora Agaricina Danica, I—V, Copenhagen.
- Moser M., 1955, Die Röhrlinge, Blätter- und Bauchpilze (*Agaricales* und *Gasteromycetales*), Kleine Kryptogamenflora von H. Gams, IIb, Stuttgart.
- Nespiak A., 1956. Grzyby kapeluszowe w zespołach leśnych Puszczy Białowieskiej (komunikat wstępny), *Fragm. Flo., et Geobot.*, 2(2): 134—145.

- Pilát A., 1948, Monographie des espèces européennes du genre *Crepidotus* Fr. Atlas des champignons de l'Europe, VI, Prague.
- Pilát A., 1951, Klič k určování našich hub hřibovitých a bedlowitých, Praha.
- Ricken A., 1915, Die Blätterpilze (*Agaricaceae*), Leipzig.
- Schaeffer J., 1952, *Russula* — Monographie. Die Pilze Mitteleuropas, III, Bad Heilbrunn Obb.
- Schulz R., 1913, Mitteilungen über Pilze aus der Umgebung von Stettin, Verh. d. Bot. Vereins d. Prov. Brandenburg, 54 Jg., 1912.: 124—139.
- Skirgiełło A., 1939, Polskie naziemne grzyby rurkowe. *Planta Polonica* 8, (3).
- Skirgiełło A., 1951, Rodzaj *Russula* w Polsce i w krajach przyległych, *Planta Polonica* 9(1).
- Urbański J., 1948, Puszcza Bukowa pod Szczecinem. Chrońmy Przyrodę Ojczy-
stą 4(11/12) : 3—7.